

Lærerroller i skolevirksomheds- samarbejde

Hvilken rolle har jeg som lærer i et skolevirksomhedssamarbejde?

Vi åbner i denne folder for seks mulige indgange til lærerroller i skolevirksomhedssamarbejde. Vi giver et grafisk overblik over rollerne og korte beskrivelser samt råd til, hvad du som lærer konkret kan gøre.

Du er væsentlig for succes af et virksomhedssamarbejde. Virksomhedssamarbejde er ofte et åbent samarbejde uden formelle aftalepapirer om opgavefordeling, og det giver mange muligheder. Derfor er refleksionen og dialogen om roller særlig vigtig.

Sådan bruger du folderen

Du kan bruge folderens dele separat og behøver ikke at gå kronologisk frem. Har du erfaring med virksomhedssamarbejde, kan folderens tekst bruges som refleksions- og inspirationsmateriale. Er du ny i virksomhedssamarbejde, kan folderen bruges til at finde konkrete råd.

1

Start med at se på illustrationen over rollerne på side 4.

2

Orientér dig i illustrationen, og udvælg en rolle, som du er særlig nysgerrig på eller tænker er særlig vigtig for dig.

3

Fortsæt med de næste roller efter behov, og vurder, hvor dit fokus bør være i dit kommende virksomhedssamarbejde.

Rollernes plads i en samarbejdsproces

Grænsefladerne mellem lærerroller og virksomhedsmedarbejderens roller er flydende. Nogle af rollerne beskrevet i denne folder kan også varetages af virksomheden eller i fællesskab mellem lærer og virksomhed. Det gør refleksionen over dem ekstra væsentlig. Måske kan du have en forventning om, at virksomheden har erfaring med at undervise børn, ligesom ved besøg hos en skoletjeneste, mens virksomheden har en forventning om, at du bidrager fagligt med idéer til de fælles aktiviteter.

Hvilken rolle du skal indtage i et samarbejde, kan variere. Nogle virksomheder har et stort engagement i børn og unge, men har ikke erfaring med at undervise, og har derfor brug for din didaktiske viden og kompetencer i de fælles aktiviteter for eleverne. Andre virksomheder har faste rundvisninger på virksomheden, hvor medarbejdere viser deres arbejde frem. Ofte er medarbejdere engagerede i at vise frem og stolte over deres arbejde, og her bliver din opmærksomhed på egen og elevernes rolle som en god gæst central i et godt samarbejde.

I nogle samarbejdsprocesser kan der være brug for at have opmærksomhed på udvalgte roller, fx *relationsskaber*, i hele samarbejdsprocessen. I andre samarbejder vil det imidlertid være oplagt at skifte sit fokus på rollerne igennem processen. Fx kan du i starten af processen have fokus på rollen som *didaktisk designer* og i afslutningen rollen som *evaluator*. I mange samarbejder vil du varetage alle roller på et eller andet tidspunkt i processen.

Didaktisk designer

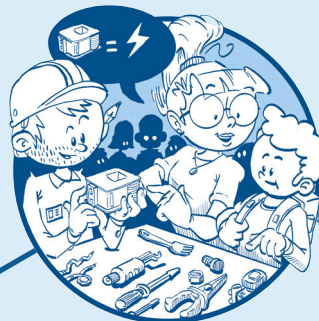
*Tilrettelægger og rammesætter læring
før, under og efter samarbejdet*

Evaluator

*Samler op på læring og erfaringer
hos elever og i samarbejdet*

Faglig koblingsdanner

*Skaber sammenhæng mellem skolens
undervisning og virksomhedens praksis*

Koordinator

*Koordinerer praktiske aftaler og
forhold*

Relationsskaber

*Opbygger relationer til virksomheder
og kommunale konsulenter for
skolevirksomhedssamarbejde*

Gæst og vært

*Viser interesse og hensyn ved besøg på
virksomheder og er gæstfri på skolen*

Didaktisk designer

Tilrettelægger og rammesætter læring før, under og efter samarbejdet

Når elever skal ud at opleve en virksomhed, styrker det elevernes læring at tænke progression imellem undervisningen før, under og efter virksomhedsbesøg. I samarbejdet med virksomheder er du den didaktiske ekspert. Du planlægger forløbet med virksomheden, så der skabes rum for faglig dybde og elevdeltagelse. Væsentlige overvejelser er: 'Hvordan kan jeg som lærer bedst hjælpe virksomheden, og hvordan kan jeg bedst klæde virksomheden på til vores besøg?' Du er den, der har viden om nyttige gruppeinddelinger af elever eller andre didaktiske greb.

Hvad kan du gøre?

- Vær tydelig om dine idéer og ønsker om forløbet, og tal med virksomheden om det.
- Tal med virksomheden om eventuelle gruppeinddelinger.
- Hjælp virksomheden med at justere aktiviteterne, så der er variation i programmet.
- Spil aktivt ind med didaktiske greb for at få eleverne med. Hjælp fx til at minimere envejskommunikation og øge aktiviteter, hvor eleverne involveres.

Faglig koblingsdanner

Skaber sammenhæng mellem skolens undervisning og virksomhedens praksis

For at få overblik over mulighederne for fagligt udbytte af et samarbejde 'scanner' du virksomheden for mulige koblinger til det, som eleverne arbejder med i skolen. Igennem vejledning og dialog med eleverne under et virksomhedsbesøg kan eleverne hjælpes til at koble oplevelserne i virksomheden med skolens faglige mål og begreber. Det understøtter også elevernes faglige udbytte at aftale med virksomheden, om eleverne skal forberede sig på særlige fagområder og sætte sig ind i særlige fagbegreber inden et virksomhedsbesøg. Husk at virksomhedssamarbejde også kan opgives til eksamen.

Hvad kan du gøre?

- Spørg fx virksomhedsmedarbejderen i forberedelsen: "Vi har et emne i klassen om ... – kan du sige noget om det?" eller "Må eleverne se produktionen?"
- Drøft med virksomheden, hvordan du bedst forbereder eleverne fagligt. Er der fx særlige fagudtryk, som du kan lære eleverne?
- Tydeliggør over for eleverne sammenhængen med den faglige undervisning fra skolen: "Kan I huske dengang, vi ..."
- Stil spørgsmål til virksomheden – eventuelt på vegne af eleverne: "Kan du vise eller forklare, hvordan en ... virker?"

Relationsskaber

Opbygger relationer til virksomheder og kommunale konsulenter for skolevirksomhedssamarbejde

En god relation mellem virksomhedsmedarbejdere, elever og lærere baner vej for et fagligt udbytterigt samarbejde. En god relation åbner også muligheder for længerevarende eller tilbagevendende samarbejde. At være nysgerrig og åben i sin kommunikation med virksomheden med øje for at lære hinanden at kende understøtter tillidsopbygning. Relationer til kommunale ressourcepersoner, som fx erhvervsplaymakere, kan også åbne døre og styrke kontakten til virksomheder.

Hvad kan du gøre?

- Afhold et møde med virksomheden forud for besøget, hvor du fx ser virksomheden. Spørg fx: "Kan vi gå en tur rundt? – Det giver mulighed for, at vi kan finde de bedste nedslag."
- Hvis du ikke kan komme på besøg på virksomheden forud for et elevbesøg, så skriv eller ring til virksomheden.
- Kontakt virksomheden efter jeres fælles aktivitet og sig tak for sidst.
- Fortæl virksomheden om de oplevelser, der var positive for eleverne i deres møde med virksomheden – fx noget der overraskede eller gav anledning til eftertænksomhed og refleksion.

Gæst og vært

Viser interesse og hensynsfuldhed ved besøg

Besøg på virksomheder er et besøg i virksomhedsmedarbejderens faglige 'hjem'. Virksomhedsmedarbejdere kan have en nær tilknytning til deres arbejdsplads og fag og være stolte over at vise frem. Du kan hjælpe eleverne til at vise interesse for virksomheden, passe godt på virksomheden ved besøg og følge de regler, der er på virksomheden. Hvis virksomhedsmedarbejdere kommer på skolen, fx for at holde oplæg, hjælper det virksomhedsmedarbejderen, at eleverne er forberedt på, at de er værter og på at tage godt imod besøg.

Hvad kan du gøre?

- Søg sammen med eleverne information om virksomheden og forbered konkrete spørgsmål at stille til virksomheden.
- Fortæl eleverne om eventuelle sikkerhedsregler og andre regler, der skal overholdes ved virksomhedsbesøg.
- Engager dig i virksomheden og vær det gode eksempel for eleverne.
- Virksomheden byder måske eleverne noget at drikke - vær taknemmelig og guid eleverne.

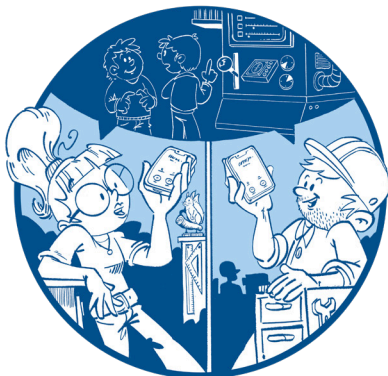
Koordinator

Koordinerer praktiske aftaler og forhold

Klare aftaler om praktiske forhold kan være afgørende for succesen med et virksomheds-samarbejde. Det kan fx være aftaler om mødetidspunkter og -steder og eventuelt sikkerhedsudstyr. Det kan også være forventninger til ansvarsfordeling, roller og opgaver. Kommunikationsformen kan være forskellig i skoler og virksomheder. Aftaler om en fælles kommunikationsform, mail eller telefon, og forventninger til svarfrister understøtter en god koordination.

Hvad kan du gøre?

- Lav klare aftaler om det praktiske, herunder tidspunkter, mødested, antal elever, eventuelt sikkerhedsudstyr mv. Send en bekræftelsesmail til virksomheden.
- Afstem forventninger med virksomheden om, hvordan aktiviteten praktisk organiseres, jeres rollefordeling, og om der er noget, som eleverne skal medbringe.
- Husk at aftale fotosamtykke (der kan være nogle steder på virksomheden, hvor der ikke må tages billeder).
- Kontakt virksomheden en uges tid inden virksomhedsbesøget. Giv udtryk for, at I glæder jer til at besøge virksomheden. Spørg, om de er klar til besøget, og om der er noget, du kan gøre.

Evaluator

Samler op på læring og erfaringer med virksomheden og med eleverne

Virksomheder lægger vægt på elevernes udbytte og vil ofte gerne have hjælp og idéer til at tilpasse deres aktiviteter med elever. Du evaluerer med eleverne efter virksomhedsaktiviteten om deres oplevelser og udbytte. Du evaluerer også med virksomheden og udveksler erfaringer. I et længerevarende samarbejde kan du med fordel løbende følge med virksomheden undervejs og have fælles refleksion med virksomheden.

Hvad kan du gøre?

- Evaluér med eleverne efter virksomhedsaktiviteten og tag evt. noter. Hav øje for, at elevkommentarer som "lækker kage" er vigtige, fordi de viser taknemlighed for værtskabet, men ikke må stå alene.
- Reflektér over, om og hvordan virksomhedsaktiviteten understøttede dine elevers involvering og læring.
- Kontakt virksomheden, evaluér med dem og inddrag elevevalueringen. Fortæl virksomheden, hvad der virkede godt, og hvad der med fordel kan gøres anderledes.
- Spørg virksomheden om deres oplevelser og eventuelle ønsker til noget, der skal gøres anderledes.

Find hjælp i andre materialer

Før, under og efter virksomhedsbesøg

Skal du besøge en virksomhed med dine elever, kan det være en god idé at forberede besøget sammen med eleverne. Brug vores elevark med spørgsmål til før, under og efter et virksomhedsbesøg.

Tjek på besøget

Brug vores tjekliste, når du skal lave en aftale med en virksomhed – en tjekliste til dig, der skal besøge en virksomhed med dine elever.

Brug virksomhedsbesøg til den fælles prøve i naturfagene

En guide til, hvordan du kan give hjælp og indhold til dine elevers arbejde med den fælles prøve i naturfagene gennem et samarbejde med en virksomhed.

Find hæftet på nvhus.dk

Lærerroller i skolevirksomhedssamarbejde

Naturvidenskabernes Hus
Oktober 2026

Layout: Naturvidenskabernes Hus
Tegninger: André Dall / Dallmark

^
**NATURVIDEN
SKABERNES
HUS**